

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1530-23

לפני כבוד חברי הוועדה:
ערן עסיס, עו"ד - יו"ר
צבי פרלמוטר, רו"ח - חבר

העוררת: **ישראל ציף בע"מ, ח.פ. 510875578**
באמצעות דוד עמר

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת היא חברה המפעילה בית דפוס ומספקת ללקוחותיה מוצרי נייר.
2. עד תחילת שנת 2020, אחד מלקוחותיה הגדולים של העוררת היה המרכז הארצי לבחינות והערכה, הגורם הארצי האחראי על עריכת בחינות הפסיכומטרי (להלן גם – הלקוח העיקרי). אין מחלוקת שבשנת 2019 ובשנים שקדמו לה (לפי הסברי העוררת – למעלה מ-30 שנה) העוררת הייתה מספקת ללקוח העיקרי נייר ומוצרי נייר בהיקפים גדולים, כאשר עיקר ההכנסה מהלקוח הייתה מתקבלת בחודש ינואר בכל שנה. לשם המחשה, בשנים 2018 ו-2019 ההכנסה בחודש ינואר עמדה על כ-36% וכ-38% מההכנסה השנתית (בהתאמה).
3. עובדה נוספת שאינה שנויה במחלוקת היא כי בחודש ינואר שנת 2020 – לפני פרוץ מגפת הקורונה וללא קשר אליה – הכנסות העוררת מהלקוח העיקרי היו בסכום נמוך יותר בהשוואה לינואר הקודם. אין מחלוקת גם כי בהמשך שנת 2020, לאחר פרוץ המגפה, לא ביצע הלקוח הזמנות חדשות, כך שההכנסה היחידה שהתקבלה ממנו בשנה זו היא ההכנסה הנמוכה בחודש ינואר, ולאחר מכן למעשה הפסיק הלקוח את ההתקשרות עם העוררת.
4. העוררת הגישה בקשה למענק סיוע לתקופת האומיקרון, בהתאם לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), תשפ"ב-2022 (להלן – **חוק מענק האומיקרון**), על סך של 130,400 ש"ח. בקשת העוררת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

נדחתה ברובה – המשיבה ציינה כי ההכנסה בחודש ינואר 2019 מהלקוח העיקרי היא חריגה וערכה תחשיב חלופי תוך נטרול של סכום ההכנסה החריגה. בהתאם, נקבעה לעוררת זכאות למענק מינימלי בסך של 9,350 ש"ח בלבד.

5. השגה שהגישה העוררת נדחתה, בהחלטת המשיבה מיום 23.3.2023. ההחלטה בהשגה התבססה על ההחלטה הקודמת, ונקבע בה כי אין קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין נגיף האומיקרון. המשיבה הוסיפה וציינה בהקשר זה כי לפי הסברי העוררת בהשגה, הפעילות מול הלקוח העיקרי הופסקה, וכי המחזורים לפני ואחרי תקופת האומיקרון מעידים כי המחזור החודשי הממוצע ממילא קטן מזה שדווח בתקופת הבסיס. עוד הוזכר, בבחינת למעלה מן הצורך, כי המענק נועד לתת מענה לפגיעה כתוצאה ממגפת האומיקרון ולא לנזקים שאירעו עקב מגפת הקורונה, שבגינה ניתנו מענקים אחרים. למסקנה נדחתה השגת העוררת (ואולם העוררת לא חויבה להחזיר את סכום המענק המינימלי שאושר לה בשלב קודם).

6. לשלמות התמונה נציין כי בשלבים קודמים הגישה העוררת גם בקשות למענקי הוצאות קבועות בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – **חוק מענקי הקורונה**). רוב המענקים הללו אושרו לעוררת, ובכלל זה מענקים בסכומים נמוכים בתקופות זכאות שונות, וכן מענק בסכום גבוה יותר לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021 (הנגזר גם הוא מההכנסה הגבוהה בחודש ינואר 2019). משהחליטה המשיבה לדחות השגת העוררת בנוגע לתקופת האומיקרון, ביום 23.3.2023, הוחלט גם לתקן את ההחלטה הקודמת שניתנה בנוגע למענק בתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021 (בהתאם לסעיף 12(ב) לחוק מענקי הקורונה). במסגרת החלטה זו נשללה זכאותה של העוררת למענק לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021, וזאת לנוכח הפסקת הפעילות מול הלקוח העיקרי.

7. תחילת, הגישה העוררת השגה כנגד החלטותיה של המשיבה. בהשגה, שהוגשה ביום 31.3.2023, צוין כי היא מתייחסת לשני המענקים שנשללו על ידי המשיבה – הן לתקופת האומיקרון והן לתקופת ינואר-פברואר 2021. רק בשלב מאוחר יותר, פנה נציג העוררת למשיבה בכדי לברר מה עלה בגורל ההשגה, ונמסר לו כי בנוגע לתקופת האומיקרון היה עליו להגיש ערר ולא השגה.

8. העוררת פנתה אפוא לוועדת הערר, ופתחה תיקי ערר בגין שתי תקופות הזכאות האמורות. בהחלטה מיום 27.6.2023 החלטנו למחוק את אחד העררים, שנפתח בגין תקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021, מכיוון שבנוגע לתקופת זכאות זו מתנהל הליך השגה שטרם הושלם (ערר 23-1543). לצד זאת, התבקשה המשיבה להגיב לבקשה להארכת מועד להגשת ערר בערר הנוכחי. בבקשה צוין כי מנהל העוררת הוא אדם מבוגר ונכה, וכי הוא אינו מיוצג ונעזר בבנו לשם הגשת ההשגה. בשלב ראשון הביעה המשיבה הסתייגות מאישור הארכת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

המועד, וטענה כי לא הוצגו טעמים מיוחדים המצדיקים זאת. עם זאת, לאחר שהוגש תצהיר מטעם העוררת הכולל הבהרות בנוגע לטעות שהובילה לנקיטת הליך ההשגה במקום הגשת ערר, ובשים לב להערות יו"ר הוועדה בהקשר זה, הביעה המשיבה הסכמה להארכת המועד להגשת הערר.

9. מכאן הערר שבפנינו.

טענות הצדדים

10. העוררת הסבירה כי בשנים קודמות ביצע הלקוח הזמנה מרוכזת בתחילת השנה, כאשר הנייר שנמכר אוחסן במחסני העוררת כמלאי מכור, וסופק ללקוח בהדרגה לפי הצורך לאורך השנה, ולכן חשבונית גדולה יצאה ללקוח בתחילת השנה, בחודש ינואר. בתחילת שנת 2020 – ללא קשר למגפת הקורונה – ביקש הלקוח העיקרי לשנות את דפוס ההתקשרות, ובמקום לבצע הזמנת מלאי מרוכזת בתחילת השנה, ביצע הזמנה קטנה יותר. לטענת העוררת הדבר נעשה בשל בקשת הלקוח לפצל את ההזמנה ולרכוש בכל חודש את המלאי הדרוש לו, אך ההתקשרות אמורה הייתה להימשך באותה מתכונת.

11. העוררת הוסיפה וטענה כי בחודש מרץ בד בבד עם משבר הקורונה ניצל הלקוח את התקופה לצורך בחינת התקשרות עם ספקים חלופיים. העוררת טענה כי בשלב זה, מנהל העוררת שהוא אדם מבוגר (בן 75 באותה העת) המנהל את העסק לבדו, נמנע בשל שיקולים בריאותיים מלצאת את ביתו ולא יכול היה לפנות ללקוח על מנת לשמר את ההתקשרות העסקית עימו. מאוחר יותר החליט הלקוח לשנות את תנאי ההתקשרות באופן שלא היה משתלם לעוררת להמשיך בו, ובכך הופסקה ההתקשרות. העוררת ציינה כי מנהל העוררת חזר בשלב מאוחר יותר לעבודה, בין גלי ההתפרצות של הקורונה, אך לא היה בכך די בכדי לשנות את המצב.

12. העוררת טענה כי בחירתו של מנהל העוררת לשמור על בריאותו ולהימנע מלהעמיד עצמו במצב של סכנת חיים – אינה צריכה להיזקק לרעתו. העוררת העירה כי גל האומיקרון אירע בתחילת השנה, בתקופה שבה מסכמים על תנאי ההתקשרות להמשך, והוסיפה כי אובדן ההכנסה מהלקוח העיקרי נבע ממגפת הקורונה ובכלל זה האומיקרון, כך שאין אפשרות לנתק בין החלקים השונים של המגפה.

13. בכתב התשובה עמדה המשיבה על כך שהלקוח העיקרי של העוררת שינה את אופי פעילותו עוד לפני מגפת הקורונה, וזאת גם לשיטת העוררת עצמה. עד סוף שנת 2019 הלקוח הזמין כמות גדולה של נייר בחודש ינואר בכל שנה, ואילו בשנת 2020 הפסיק הלקוח לפעול באופן הזה, והזמין כמות מדודה. לשיטת המשיבה, משמעות הדברים היא כי הלקוח החליט עוד לפני פרוץ המגפה לצמצם את הפעילות מול העוררת, ולהפסיקה כליל. על רקע זה, לטענת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

המשיבה, ההחלטה לנטרל את ההכנסות מלקוח זה היא מתבקשת ומשקפת בצורה מהימנה את היקף ההכנסות בעסק אלמלא המגפה. המשיבה הזכירה כי בהתאם לפסיקה הירידה במחזורי ההכנסות של העוררת מהווה אינדיקציה מובהקת להיעדר קשר סיבתי, וכן ציינה כי כבר הוכרה בפסיקה סמכותה לקבוע תקופות בסיס חלופיות, כפי שנעשה בעניין העוררת.

14. המשיבה הוסיפה וטענה כי מענק האומיקרון הינו מענק נפרד לעומת מענקי הקורונה, ואינו מהווה מענק בגין תקופת זכאות "תשיעית" כביכול. המשיבה הדגישה כי לגישה, יש לפרש את דרישת הקשר הסיבתי כך שיוכח כי ירידת המחזורים נובעת מנגיף האומיקרון ולא מאירועי מגפת הקורונה. לשיטת המשיבה, אירועי הקורונה זיכו את העוסקים במענקים מכוח חוק מענקי הקורונה, ואם ירידת המחזורים בתקופת האומיקרון נובעת מאירועי המגפה גרידא – היא אינה מזכה במענק.

15. בתגובה לכתב התשובה ציינה העוררת כי המרכז הארצי לבחינות והערכה הוא לקוח עיקרי שלה מזה 30 שנה, והעובדה היא שהתקשרות נפסקה דווקא בתקופת הקורונה. בנסיבות כאלה, לגישת העוררת, המסקנה היחידה האפשרית היא שהאירוע נבע ממגפת הקורונה. העוררת העירה כי ברבעון הראשון של שנת 2020 עסקים נזהרו מביצוע הזמנות ומהתחייבויות ארוכות טווח וכך אירע גם בעניינה. לגישת העוררת, לא ניתן להפריד בין אירועי תחילת המגפה לבין אירוע האומיקרון, שהיה בבחינת המסמר האחרון שקיבע את מצבו הקשה של העסק, וכילה את יכולתו 'להציל' את הלקוח שעבר למתחרים. העוררת הפנתה לפסיקת הוועדה בנוגע לקושי בהפרדה בין השפעות הקורונה לבין האומיקרון.

16. בנוסף, העוררת הדגישה את מצבו האישי של מנהל העוררת, נכה ומבוגר, שמגפת הקורונה העמידה אותו בפני סכנת סגירה של העסק. העוררת שבה וטענה כי במצב עסקים רגיל יכול היה מנהל העוררת להתמודד מול מתחריו, באמצעים קיום פגישות פרונטליות, בחינה והשוואה של הצעות מתחרות, אספקה רציפה של חומרי הגלם ונטילת התחייבויות לאספקה וכדומה.

17. בדיון שהתקיים באמצעים טכנולוגיים ביום 15.8.2023, שבו הצדדים על טענותיהם, ומשלא התקבלה הסכמה, הובהר כי ההחלטה תינתן על יסוד המסמכים שהוגשו בתיק.

דיון והכרעה

18. לאחר שעיינו בכתבי הטענות ושמענו את הצדדים בדיון, באנו לכלל מסקנה כי **דין הערר להידחות**. על רגל אחת, נבהיר כי נותרנו מסופקים בשאלה האם אלמלא מגפת הקורונה הייתה נמשכת ההתקשרות של העוררת עם הלקוח העיקרי שלה, ולא מצאנו כי יש די בהסברי העוררת על מנת לזכות אותה במענק בגין תקופת האומיקרון. להלן נעמוד בהרחבה על טעמי החלטתנו.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

דרישת הקשר הסיבתי

19. נקודת המוצא היא כי המענקים לפי חוק מענקי הקורונה וחוק מענק האומיקרון נועדו לסייע לעסקים שנפגעו כתוצאה מהתפשטות המגפה. בהתאם לחוקים אלו, לצורך קביעת הזכאות למענק, לא די בעובדה שחלה בעסק ירידת מחזורים בהשוואה לתקופת הבסיס, אלא יש להראות כי ירידה במחזורי העסקאות נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות המגפה (ראו סעיף 2(4) לחוק מענק האומיקרון). במילים אחרות, המענק יינתן רק אם קיים קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין התפשטות המגפה.

20. בחוק מענק האומיקרון, כמו בחוק מענקי הקורונה, לא נקבע כי עוסק המבקש מענק מחויב להוכיח את הקשר הסיבתי באופן פוזיטיבי. בפסיקת בית המשפט העליון בבר"מ 7502/22 **רשות המסים נ' בוריס פודולסקי** (ניתן ביום 22.1.2023) נקבע כי באופן רגיל, הדרך להוכיח את קיומו של הקשר הסיבתי היא באמצעות הצבעה על נתוני ירידת המחזורים, וכי ישנה חזקה באשר לכך שמגפת הקורונה הייתה הגורם לכך. בפסיקה נוספת בבית המשפט המחוזי, הובהר כי נטל ההוכחה בעניין הקשר הסיבתי עובר אל כתפי העורר אם רשות המסים מצביעה על "**ממצאים עובדתיים מהימנים**" המעמידים בספק את קיומו של הקשר הסיבתי (ראו עמ"נ 27710-06-21 **ב.ג. בטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים בישראל**, ניתן ביום 3.1.2022, פסקה 53 לפסק הדין; להלן – **עניין ב.ג. בטחון**).

21. **בעניין ב.ג. ביטחון** וכן בפסיקות קודמות של ועדות הערר, הוזכרו ממצאים שונים שהוכרו ככאלו שמעבירים לעורר את הנטל הראייתי להוכחת קיומו של הקשר הסיבתי. הדוגמה המובהקת לכך היא כאשר חלה ירידה בהיקף ההכנסות או בהיקף הפרויקטים של העורר עוד לפני משבר הקורונה (**עניין ב.ג. בטחון**, פסקה 53; וראו למשל גם ערר 1101-21 **זידאן מוחמד נ' רשות המסים**, ניתן ביום 5.5.2021). יחד עם זאת, שאלות לגבי הקשר הסיבתי יכולות להתעורר גם אגב דפוסים אחרים ברמת ההכנסות של העסק, שאינם תואמים את הדפוס המתבקש של ירידת המחזורים בתקופת הקורונה (ראו למשל ערר 1305-22 **פ.ר. פרונט בע"מ נ' רשות המסים**, ניתן ביום 9.8.2022; ערר 1389-21 **אהוד לויטן הנדסה בע"מ נ' רשות המסים**, ניתן ביום 12.9.2021; ערר 2809-22 **אינץ' מדינה (2017) בע"מ נ' רשות המסים**, ניתן ביום 7.2.2023; ערר 2611-22 **אדר מערכות מיזוג אוויר בע"מ נ' רשות המסים**, ניתן ביום 8.1.23).

22. בערר 1398-23 **קונטנטו מסעדנות בע"מ נ' רשות המסים** (ניתן ביום 25.7.2023, להלן – **עניין קונטנטו**) בחנו את השאלה האם במענק האומיקרון, נדרש להוכיח קשר סיבתי לזן האומיקרון באופן ספציפי או למגפת הקורונה באופן כללי; קבענו כי ניתן להכיר בזכאות למענק בעסקים שהירידה בהכנסותיהם בתקופת האומיקרון היא תוצאה של מגפת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

הקורונה, ולא דווקא כתוצאה מההשפעות הספציפיות של זן האומיקרון. יחד עם זאת הערנו כי נטל גדול יותר מוטל על עוסק המבקש להוכיח כי מגפת הקורונה היא הגורם לירידה בהכנסות בתקופת האומיקרון, למרות הזמן הרב שחלף, ובשים לב גם להתאוששות החלקית במגזר העסקי בין התקופות השונות.

הגורם לירידה בהכנסותיה של העוררת

23. במקרה שלפנינו, אין מחלוקת לגבי העובדות – ההתקשרות של העוררת עם הלקוח העיקרי שלה צומצמה בתחילת שנת 2020, לפני פרוץ מגפת הקורונה, והופסקה כליל בהמשך השנה, לאחר פרוץ המגפה. המחלוקת בין הצדדים היא לגבי משמעותן של עובדות אלו – לגישת המשיבה, החלטת הלקוח להפסיק את ההתקשרות עם העוררת נעשתה עוד קודם לכן, וזו גם הסיבה שהלקוח הקטין את הרכש בתחילת השנה ונמנע מהתחייבות ארוכת טווח, בשונה משנים קודמות. לגישת העוררת, השינוי שנערך בתחילת שנת 2020 היה טכני בלבד – הלקוח ביקש לעבור מדפוס עבודה של הזמנה וחיוב מראש למתכונת פעילות אחרת של רכש שוטף וחיוב מידי.

24. כפי שצינו בעניין קונטנטו, בבחינת שאלת הקשר הסיבתי יש לסמיכות הזמנים משקל חשוב. ירידת מחזורים שחלה מיד עם פרוץ מגפת הקורונה מעידה מאליה הקשר הסיבתי, ויוצרת מעין חזקה עובדתית בדבר קשר סיבתי; זו הסיבה לכך שהמשיבה היא זו שנדרשת להציג ממצאים הסותרים את החזקה.

25. במקרה שלפנינו, סמיכות הזמנים פועלת לשני הכיוונים. הפסקת ההתקשרות עם הלקוח אירעה מיד לאחר מגפת הקורונה, אך היא אירעה גם זמן קצר ביותר לאחר שהלקוח הודיע לעוררת על שינוי מתכונת הפעילות. על פי השכל הישר, גם בהיעדר ראיות מוצקות, ניתן להניח כנקודת מוצא כי ישנו סיכוי טוב שהדברים קשורים ביניהם. ייתכן שלא סתם כך החליט הלקוח לשנות את מתכונת הפעילות – אלא בכדי לשמור לו את הגמישות הנדרשת בכדי להפסיק את ההתקשרות בהמשך. העוררת טענה כי שינוי מתכונת הפעילות היה עניין טכני שלא אמור היה להביא להפסקת ההתקשרות, ואולם היא לא הציגה הסבר אחר לסמיכות הזמנים בין האירועים.

26. מן העבר השני, ניתן להבין גם את נקודת מבטה של העוררת – מדובר בלקוח משמעותי שהיא העניקה לו שירותים מזה שנים רבות, 30 שנים לדבריה. נציג העוררת הסביר כי מדובר בלקוח חשוב וכי מתחריה של העוררת ניסו לאורך השנים להציע ללקוח את שירותיהם ולהחליף את העוררת כספקית. גם אם היו סימנים מוקדמים לכך שהלקוח בוחן אפשרויות נוספות, בפרספקטיבה רחבה, קשה להתעלם מהעובדה שדווקא עם פרוץ מגפת הקורונה, באופן מידי ובתכוף לאחריה, הוחלפה העוררת בספקית אחרת. העוררת טענה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

כי אלמלא הקורונה, היה מנהל החברה יכול לקיים פגישות ולהציע ללקוח תנאי התקשרות שיניחו את דעתו. ישנו מימד ספקולטיבי מסוים בטענה זו, אולם כאמור בפרספקטיבה רחבה קשה להתעלם מסמיכות הזמנים ומהעובדה שההתקשרות הופסקה דווקא בעת פרוץ המגפה.

27. שתי האינדיקציות הללו עומדות זו מול זו ומכחישות זו את זו – שינוי מתכונת ההתקשרות בין הצדדים לפני מגפת הקורונה מחד גיסא, וסמיכות הזמנים והפסקת הפעילות מיד לאחר מגפת הקורונה מאידך גיסא. הלכה למעשה, קשה לומר שיש בידינו תשובה ברורה, לכאן או לכאן, לשאלה האם מגפת הקורונה היא זו שגרמה למצבה של העוררת, או שמא גם ללא מגפת הקורונה הייתה העוררת מגיעה למצב דומה.

28. כאמור, עניינו במענק האומיקרון, המתייחס לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2022, כמעט שנתיים מפרוץ המגפה. כפי שצינו בעניין קונטנטו, ישנם מצבים שבהם נזקי מגפת הקורונה והשפעותיה המשיכו ללוות את העסק לאורך זמן, אם כי ישנם מקרים אחרים שבהם עסקים החלו להתאושש. הזמנים אינם סמוכים עוד ואירועים שונים היו עשויים להתרחש. על רקע זה, ציינו בעניין קונטנטו כי במסגרת מענק האומיקרון, ניתן אמנם להראות קשר סיבתי למגפת הקורונה, אך הנטל המוטל על העוררת בהקשר זה הוא גדול יותר.

29. בנסיבות העניין, מצאנו כי אין די בהסבריה של העוררת בכדי לזכות אותה במענק לתקופת הזכאות הנדונה. השאלה האם מגפת הקורונה היא זו שגרמה לירידה בהכנסותיה נותרה בסימן שאלה, ולא הוצג מידע מספק על מנת להכריע לגביה, לכאן או לכאן. נעיר כי גם אם הייתה למגפת הקורונה השפעה כזו על הקשר עם הלקוח העיקרי, ניתן לתהות מדוע לא חזרה העוררת לפעילות בהיקף דומה מול לקוחות אחרים, ואם העובדה שהכנסות נותרו נמוכות איננה פועל יוצא של המציאות העסקית הנתונה, שעליה היא ממילא צריכה להתמודד. כיוון שמדובר במענק אומיקרון, והעוררת טוענת שאירועי מגפת הקורונה – כמעט שנתיים קודם לכן – הם שגרמו לירידת המחזוריים, הנטל המוטל על העוררת גבוה יותר והספק אינו פועל לטובתה.

סיכום והערות אחרונות

30. כפי שהערנו בדיון, הערר שבנדון נסוב על מענק האומיקרון ועליו בלבד. בין הצדדים ניטשת מחלוקת נוספת הנוגעת למענק לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021. זכאות זו מחושבת אף היא בהשוואה להכנסה הגבוהה בינואר 2019, והמשיבה ביקשה לשלול את זכאותה של העוררת למענק זה מטעמים דומים לאלו שנדונו בענייננו. יחד עם זאת, בניגוד לנסיבות שנדונו בערר זה, המענק לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021 הוא מענק שאושר זה מכבר,

מדינת ישראל ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

והמשיבה החליטה לשלול אותו מן העוררת בד בבד עם החלטה בהשגה. כנגד החלטה זו הוגשה השגה, והמשיבה טרם קיבלה החלטה לגביה.

31. נעיר בזהירות כי אילו היה הדיון נסוב גם על תקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021 תוצאת הדברים הייתה עשויה להיות שונה. ראשית, נדגיש כי תוצאת הערר שלפנינו קשורה לעובדה שמדובר במענק אומיקרון, ולנטל הראייתי המוטל על העוררת בבואה להוכיח קשר סיבתי לנוקי הקורונה. שנית, נעיר כי ההחלטה בעניין תקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021 היא החלטה מתקנת, שבה יש להביא בחשבון גם את שיקולי ההסתמכות של העוררת, ולא מן הנמנע שהספק הראייתי פועל בדיוק לכיוון ההפוך (וראו למשל ערר 1714-22 פיליפ כלכלה שיתופית בע"מ נ' רשות המסים, ניתן ביום 1.1.2023; ערר 1266-23 אסף גלב – אנדי פרויקטים נ' רשות המסים, ניתן ביום 9.5.2023). כיוון שטרם ניתנה החלטה בהשגה, לא ראינו לנכון להידרש לכך באופן מכריע, ואולם מוטב כי במסגרת ההחלטה בהשגה תביא המשיבה בחשבון את מלוא השיקולים שהוזכרו בהחלטה זו.

32. מכל הטעמים המפורטים בהחלטה זו, אנו דוחים את הערר. בנסיבות המורכבות, ובשים לב להערות לעיל, איננו עושים צו להוצאות.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום. ניתנה היום, ט"ז חשוון תשפ"ד, 31/10/2023, בהעדר הצדדים.

1530-23

צבי פרלמוטר, רו"ח
נציג ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה